

Студијски програм: Еколошка политика
Назив предмета: Политика и дипломатија одрживог развоја
Наставник/наставници: проф. др Јелица Стефановић-Штамбук, сарадник МА. Марко Вујић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: Завршене основне академске студије обима 240 ЕСПБ и испуњеност посебних услова пријемног конкурса на програме академских мастер студија Универзитета у Београду – Факултета политичких наука.
Циљ предмета Стварање кохерентних сазнања о теоријским и практичним разлозима првенства од почетка 21. века дискурса одрживог развоја и у међународним дипломатским преговорима утврђивања одређења одрживог развоја и стратешког уобличења концепта праксе политике његовог постизања уравнотеженошћу три димензије – животне средине, социјалне и економске. Испитивање узорка непостојања решења за данашње свеобухватне проблеме свих друштава од климатске кризе и екстремног сиромаштва до избијања глобалних заразних болести и системског појачавања неодрживости. Упознавање аналитичког поступка целовитог поређења главних постојећих спорења и сагласности о одрживом развоју глобалног Севера и глобалног Југа у мултилатералним дипломатски укључујућим процесима Уједињених нација, и сличности и разлика становишта о кључним вредностима и питањима одрживог развоја Европске уније и најугицајнијих посебних мултилатералних дипломатских платформи (Група 7, Група 20, БРИКС; Група глобалне владавине, МИКТА, Форум „Појас и пут“, Афричка унија, АСЕАН, ЦЕЛАК, СИДС). Представљање дипломатски створеног универзалног политичког оквира циљева одрживог развоја Агенде за одрживи развој 2030. године као споја знања и праксе за вођење политике одрживог развоја и предузимања појединачног и скупног деловања за његово остваривање. Истраживање одвијајућег деловања централних влада, власти испод централног нивоа, организованог цивилног друштва, пословног сектора, и заједница знања, истраживања и активизма на примени универзалног политичког оквира циљева одрживог развоја. Упоредно проучавање праксе политика Републике Србије и Европске уније за достизање циљева одрживог развоја. Превазилажење јаза између академског стицања знања у учионици и стварности практичним обучавањем да се: у Републици Србији из угла њеног придруженог чланства и текућег приступног процеса Европској унији користи универзални политички оквир циљева одрживог развоја у утврђивању стратегија, планова, политика, програма и мера извођења промена за остварење одрживог развоја, као и темељно испитују и вреднују међународне стратегије, планови и програми мењања света ка одрживој будућности за све у УН деценији 2020-2030 „Деловања и постигнућа за одрживи развој“.
Исход предмета. Постигнуто разумевање темељних појмова, питања и дебата, и различитих интереса и опредељења за одрживи развој и неподударних пракси дипломатија и политика остваривања одрживог развоја. Познавање сличности и разлика политика остваривања одрживог развоја у Републици Србији и у Европској унији, као и уговорних обавеза Републике Србије да постиже одрживи развој удружено са Европском унијом и њеним државама чланицама. Оспособљеност за критичко утврђивање разлога спорења у Републици Србији о одрживом развоју, спровођењу Агенде за одрживи развој 2030. године и достизању њених циљева одрживог развоја, мапирање заинтересованих за одрживи развој, упоређивање њихових дискурса о пракси политике и дипломатије одрживог развоја и препознавање различитости интереса које имају за достизање циљева одрживог развоја и опредељености за различите начине постизања. Оснаженост развијеним практичним вештинама коришћења универзалног политичког оквира циљева одрживог развоја за самостално праћење постигнућа и политичке кохерентности за одрживи развој свих јавних политика и вредновање резултата националне политике одрживог развоја употребом оквира показатеља домета циљева, као и за на чињеницама и познавању најбољих пракси засновано самостално и умрежено са другим заинтересованима предлагање, заговарање, предузимање, праћење и извештавање о конкретним активностима убрзавања локалног, регионалног и националног достизања циљева одрживог развоја.
Садржај предмета. <i>Теоријска настава.</i> Теорије и концепти одрживости: сагласности и спорења о чијој одрживости, за кога и како. Деценије међународних противречности политика заштите животне средине, развоја и социјалне правде између Севера и Југа. Глобално дипломатско деловање Уједињених нација на премозијењу понора

развојних проблема – споразумни појам и циљ одрживог развоја. Помаци глобалним и међудржавним преговорима и о заштити животне средине и о развоју ка дипломатији и политици глобалне владавине путем циља одрживог развоја. Дипломатски успех 2000. године – споразум о Миленијумским циљевима и пракса глобалне владавине достизањем 8 циљева одрживог развоја неразвијених и земаља у развоју. Дипломатски процеси стварања сагласности у Уједињеним нацијама 2015. године о глобалној владавини применом универзалног политичког оквира 17 циљева одрживог развоја Агенде за одрживи развој 2030. Различитости дипломатија и политика регионалног, националног и локалног постизања недељиво повезаних 17 циљева одрживог развоја. Политика одрживог развоја у Републици Србији од 2016. године између догме „национализације“ и „локализације“ достизања циљева одрживог развоја. Поређење политика и дипломатија одрживог развоја Републике Србије и Европске уније. Огледање политике и дипломатије одрживог развоја у Републике Србије и Европске уније у званичним Извештајима добровољног прегледног извештавања 2019. године и под светлима „рефлектор извештаја“. Политика и дипломатија Европског зеленог договора као дугорочне спроводне стратегија Агенде 2030 и достизања циљева одрживог развоја у Европској унији и климатске неутралности европског континента 2050. године. Пресудна 2020. година за политику и дипломатију одрживог развоја Републике Србије: Европски зелени договор за Западни Балкан.

Практична настава. Аналитика, а не пука статистика одрживог развоја: анализа смерница Европске комисије за спровођење Зеленог договора за Западни Балкан и коришћење датог оквира путања одрживог развоја за анализу политичких оквира националног, регионалног или локалног достизања циљева одрживог развоја и издвајање конкретних корака друштвеног умрежавања, политичког ангажовања, пословног предузетништва, и личног деловања за убрзање њиховог постизања коришћењем расположивих домаћих извора финансирања и доступних европских и међународних фондова и програма и инструмената билатералне и мултилатералне развојне помоћи.

Литература

Јелица Стефановић-Штамбук, *Глобална диплополитика одрживог развоја*, Београд: Институт за политичке студије, 2021; Joachim Monkelbaan, *Governance for the Sustainable Development Goals: Exploring an Integrative Framework of Theories, Tools, and Competencies*, Sinagapore: Springer Nature, 2019; Independent Group of Scientists appointed by the Secretary-General, *Global Sustainable Development Report 2019: The Future is Now – Science for Achieving Sustainable Development*, United Nations: New York, 2019; *Governing through Goals: Sustainable Development Goals as Governance Innovation* (уред. Norichika Kanie and Frank Biermann), Cambridge, Mass., London, UK: MIT Press, 2017; Leal Filho, Walter et all (eds.) *Encyclopedia of the UN Sustainable Development Goals*, Singapore: Springer, 2020/2021; United Nations General Assembly, Political declaration of the high-level political forum on sustainable development convened under the auspices of the General Assembly. *Gearing up for a decade of action and delivery for sustainable development: Political declaration of the Sustainable Development Goals Summit*, A/RES/74/4. New York, 15th October 2019; Влада Републике Србије, Добровољни национални извештај Републике Србије о спровођењу Агенде 2030 за одрживи развој: *Ка једнакости одрживих могућности за свакога и свуда у Србији прерастањем у одрживост*, јун 2019; European Commission, *Reflection Paper Towards a Sustainable Europe by 2030*, COM/2019/22 final, Brussels, 30.01.2019; European Commission, *An Economic and Investment Plan for the Western Balkans*, Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. COM(2020) 641 final. Brussels, 6.10.2020; European Commission, Commission Staff Working document. *Guidelines for the Implementation of the Green Agenda for the Western Balkans*, Accompanying the Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions *An Economic and Investment Plan for the Western Balkans*. SWD(2020) 223 final. Brussels, 6.10.2020; European Commission, Commission Staff Working document, *Delivering on the UN's Sustainable Development Goals – A comprehensive approach on EC's ambitious policy programme SDG in the EU*, SWD(2020) 400 final, Brussels, 18.11.2020; Републички завод за статистику, *Извештај о напретку у остваривању Циљева одрживог развоја до 2030. године у Републици Србији*, 2020; Global System for Sustainable Development <http://gssd.mit.edu/>.

Број часова активне наставе

Теоријска настава: 30

Практична настава: 15+15 (СИР)

Методе извођења наставе

У настави ће бити коришћене различите студије, документи и остали могући извори као основа за предавања. Дебате. Презентације, израде студије случајева. Самостални студентски истраживачки пројекти. Анализе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава		усмени испт	50
колоквијум-и	15		
семинар-и	25		